

Jedlí

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Zábřeh

Nadmořská výška: 470 m n. m.

Počet obyvatel: 663

Adresa URL: www.obecjedli.cz

Okres: Šumperk

GPS souřadnice: 49.931216N, 16.794733E

První pís. zmínka: 1351 (673 let)

PSČ: 789 01

Historie obce Jedlí

Historie osídlení sahá do hluboké minulosti. Svědčí o tom nález sekeromlatu z mladší doby kamenné a žárové hroby slovanských kmenů. První doklad o existenci osady pochází z roku 1351, kdy je uváděna jako Adolphi Villa (Adolfova ves). Od roku 1373 se objevuje název Jedlí podle hlubokých jedlových lesů v okolí. Začátkem 17. století je uváděna dědičná rychta, která s kostelem, farou a školou tvoří historické jádro obce. Ve středověku Jedlí spadalo pod správu zábřežského panství, v některých obdobích pod šilperskou vrchnost. Obec řídili rychtáři, od roku 1850 potom starostové. V roce 1850 zde žilo 1589 obyvatel, od té doby jejich počet stále klesá. Lidé odcházeli za prací do měst či ciziny a zámoří a neblahý vliv měly také válečné události v 19. a 20. století. Ves měla vždy zemědělský charakter, avšak důležitá byla i obživa těžbou dřeva v místních lesích a řemeslné práce jako hrnčířství, tkalcovství, kolářství, stolařství a obšívání knoflíků.

Místními rodáky byli řezbáři a sochaři bratři Tomáškové, jejichž sakrální dřevěné sochy zdobí kostely v Jedlí, Štítech, Zábřehu či Letohradě, varhaník, hudební skladatel a autor chrámových písní František Anton Čermák a knihkupec, nakladatel a národní buditel Joža Malý. Václav Milder sepsal jedelské paměti do několika sešitů, procházel archivy a zapisoval vzpomínky starých lidí, a jeho spisky jsou širokým zdrojem informací pro další zájemce o historii. Dalším uznávaným historikem, učitelem a archivářem je Jan Juránek, který zrekonstruoval náměstí v Novém Městě nad Metují, jež pak bylo vyhlášeno státní památkovou rezervací. Je zde čestným občanem a na severním průčelí náměstí má svou pamětní desku.

